

www.ketab.ir

دانش و روش زندگی

سرشناسه: جوادی آملی، عبدالله، ۱۳۱۲-
 عنوان و پدیدآور: دانش و روش بندگی / مولف: برگرفته از آثار آیت الله جوادی آملی؛ تحقیق و تنظیم: حجت
 الاسلام محمد محرابی .
 مشخصات نشر: قم: اسراء، ۱۳۹۴.
 شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۷۸۳۵-۰۱-۲
 یادداشت: فهرست نویسی بر اساس اطلاعات فیبا.
 موضوع: عرفان؛
 موضوع: آداب طریقت؛
 رده بندی کنگره: ۸۱۳۹۴ع/ج۹/ ۲۸۶ BP
 رده بندی دیویی: ۲۹۷ / ۸۳
 شماره کتابخانه ملی: ۳۷۹۶۲۴۱

- کتاب: دانش و روش بندگی
- مؤلف: برگرفته از آثار آیت الله جوادی آملی (دام ظلّه العالی)
- تحقیق و تنظیم: حجت الاسلام محمد محرابی
- ویرایش: حجت الاسلام سعید بندعلی
- تنظیم نهایی: حجت الاسلام محمد رضا مصطفی پور
- ناشر: مرکز نشر اسراء
- حروف نگاری و صفحه آرایی: مرکز نشر اسراء
- چاپخانه: مرکز چاپ اسراء
- نوبت چاپ: هفتم
- سال نشر: تابستان ۱۴۰۱ هـ. ش
- شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۷۸۳۵-۰۱-۲
- تیراژ: ۵۰۰ نسخه
- قیمت: ۲/۵۴۰/۰۰۰ ریال

همه حقوق طبع محفوظ است

آدرس: قم، خیابان معلم، مجتمع ناشران، طبقه همکف، پلاک ۳۸، ۳۹

تلفن: ۳۷۷۶۵۳۵۶ - ۳۷۷۶۵۳۵۷

سامانه پیام کوتاه: ۳۰۰۱۱۸۲

پست الکترونیک: nashresra@gmail.com

<http://nashresra.ir>

115278

فهرست موضوعات

سخن ناشر	۲۵
پیشگفتار	۳۳
مطلب اول. مراحل کمال انسان تا امامت پارسایان	۳۵
۱. خدا به انسان نزدیک است	۳۶
۲. شناخت موانع راه	۳۷
۳. مراحل کمال انسان در رسیدن به امامت پارسایان	۳۸
۱ - ۳. معرفت	۳۸
۲ - ۳. هجرت	۳۹
۳ - ۳. سرعت	۴۰
۴ - ۳. سبقت	۴۰
۵ - ۳. امامت	۴۱
نتیجه گیری	۴۲
مطلب دوم. نیاز سالک به استاد و راهنما	۴۳
مقدمه	۴۳
۱. نیاز سالک به راهنما و استاد معنوی	۴۴
۲. ولی خدا، استاد معنویت و عرفان	۴۶
۳. امام <small>علیه السلام</small> ، ستاره هدایتگر در تاریکی ها	۴۸
۴. پیروی از انسان کامل	۵۱

فصل یکم: یَقْظَه و بیداری

- مقدمه ۵۵
۱. سیر و سلوک و رسیدن به توحید (قلعه امن الهی) ۵۵
۲. لزوم هجرت و فرار به سوی توحید (قلعه امن الهی) ۵۷
۳. بیداری، سرچشمه هجرت و حرکت ۵۸
۴. خوابِ بدن و خوابِ عقل ۵۹
۵. خواب سنگین و خودفراموشی ۶۰
۶. درجات خواب و بیداری ۶۱
۷. غفلت، مانع بیداری و تهذیب نفس و موجب آلودگی جان ۶۱
۸. دنیا، عرصه خواب و غفلت و قیامت دار بیداری ۶۳
۹. جوانی، هنگامه بیداری ۶۴
۱۰. بیداری در جهاد اصغر و جهاد اکبر ۶۵
۱۱. بیداری قهری و بیداری اختیاری ۶۶
۱۲. عوامل بیداری اختیاری ۶۷
- ۱۲ - ۱. انبیا علیهم السلام ۶۷
- ۱۲ - ۲. قرآن ۶۹
- ۱۲ - ۳. محبت الهی ۷۰
- ۱۲ - ۴. ذکر خدا ۷۱
- ۱۲ - ۵. نفحه رحمانی و بیداری ۷۲
- ۱۲ - ۶. تعقل برهانی ۷۳
- ۱۲ - ۷. تفکر و عبرت ۷۳
- ۱۲ - ۸. تلاوت آیات الهی ۷۴
- ۱۲ - ۹. یاد معاد و آخرت ۷۶
- ۱۲ - ۱۰. توحید ۷۷

- ۷۸..... ۱۱ - بند و موعظه.....
- ۸۲..... ۱۲ - شعر و هنر.....
- ۸۴..... ۱۳. عوامل قهری بیداری.....
- ۸۴..... ۱۳ - ۱. مواجهه با خطر.....
- ۸۵..... ۱۳ - ۲. بلا و آزمون الهی.....
- ۸۶..... ۱۳ - ۳. کیفر دنیایی گناهان.....
- ۸۷..... ۱۴. آثار بیداری.....
- ۸۷..... ۱۴ - ۱. زمینه‌سازی برای رسیدن به مقام «خلافت».....
- ۸۸..... ۱۴ - ۲. مصونیت از نفوذ شیطان.....
- ۸۹..... ۱۴ - ۳. مراقبت و هشیاری.....

فصل نهم: تخلیه و طهارت (پاکسازی و آراستن)

- ۹۳..... مقدمه.....
- ۹۳..... ۱. فضایل اخلاقی و هماهنگی با آفرینش.....
- ۹۴..... ۲. گرایش فطری به فضایل.....
- ۹۵..... ۳. سلامتی و بیماری روح.....
- ۹۶..... ۳ - ۱. سم بدن و سم روح.....
- ۹۶..... ۴. توحید، منشأ فضایل و رذایل.....
- ۹۷..... ۵. رذایل، حجاب‌های ظلمانی.....
- ۹۹..... ۶. تخلیه رذایل و تخلیه فضایل.....
- ۱۰۰..... ۷. دشواری کسب فضایل در آغاز کار.....
- ۱۰۱..... ۸. اصلاح نفس در شرایط دشوار.....
- ۱۰۲..... ۹. تمرین فضایل.....
- ۱۰۳..... ۱۰. تحصیل فضایل همگون با فطرت.....
- ۱۰۴..... ۱۱. آسان شدن راه برای کسب فضیلت‌های اخلاقی.....

۱۲. سرّ سقوط انسان ۱۰۵
۱۳. راه‌های تخلیه و تخلیه ۱۰۶
- ۱۳ - ۱. محو سیئات و تبدیل آن به حسنات ۱۰۶
- ۱۳ - ۲. عقل قویم و خُلق مستقیم ۱۰۷
- ۱۳ - ۳. قرآن عامل طهارت فرد و جامعه ۱۰۸
- ۱۳ - ۴. سرّ احکام دینی و تحصیل طهارت روح ۱۰۹
- ۱۳ - ۵. توبه و کفّاره ۱۱۰
- ۱۳ - ۶. یاد خدا ۱۱۰
- ۱۳ - ۷. استغفار ۱۱۱
- ۱۳ - ۸. حقیقت توبه و مراتب آن ۱۱۸

فصل سوم: ریاضت

۱. ریاضت و ارکان آن از دیدگاه بوعلی علیه السلام ۱۲۹
۲. مراحل ریاضت ۱۳۱
۳. «ریاضت» بر اساس «شریعت» ۱۳۲
۴. ریاضت نفس با تقوا و اطاعت ۱۳۳
۵. احادیثی پیرامون تربیت و ریاضت نفس ۱۳۴
۶. تمرین در انجام وظایف ۱۳۵

فصل چهارم: علم و معرفت

- مقدمه ۱۳۹
۱. ضرورت تحصیل علم و معرفت ۱۳۹
- ۱ - ۱. تفاوت علم و معرفت ۱۴۰
- ۱ - ۲. بهمینار و شوق معرفت ۱۴۱
۲. دقت نظر در «طعام معرفت» ۱۴۲
۳. نقش بی‌همتای معرفت در تهذیب نفس ۱۴۲

همان طوری که لباس کبریایی و ردای عزّت تنها زیننده ذات ازلی و فقط شایسته حضرت سرمدی است: لبس العز و الکبریا^۱ در مقابل قبای بندگی و عبای نیاز در پیشگاه الهی نیز فخر بندگان و عزّت عابدان است: إلهی کفی لی عزراً أن اکون لك عبداً و کفی بی فخراً أن تکون لی رباً ...^۲

عبودیت و بندگی همزاد انسان بوده، هست و خواهد بود، گرچه گاهی انسان نسبت به آن غافل و بی توجه است، لیکن هرگاه انسان از سُکر هوا و مستی هوس به در آید و لباس تنبّه و ردای توجّه بپوشد این معنا را با همه وجود می یابد که آنچه هویت و هستی او را بنیان نهاده و لحظه ای او را رها نمی سازد، همانا حقیقت بندگی و خضوع در پیشگاه خالق یکتا و ربّ یگانه است.

این واقعیت نه تنها در نظام تکوین با پیکره و هویت انسانی عجین و آمیخته است، در نظام تشریح نیز این گونه از انسان خواسته شده که جز به عبودیت در درگاه الهی نیندیشد و به غیر از ساحت الهی در برابر دیگری سر فرود نیاورد: ﴿أَمَرَ

أَلَّا تَعْبُدُوا إِلَّا إِيَّاهُ...﴾^۳

خداوند تعالی برای انسان، عناوین متعددی قرار داده و او را با آن اسامی خطاب می کند؛ همانند عنوان خلیفه، رسول، نبی، امام، حجت، حکیم و...؛

۱. نهج البلاغه، خطبه ۱۹۲.

۲. الخصال، ج ۲، ص ۴۲۰.

۳. سوره یوسف، آیه ۴۰.